

les llengües en els usos interpersonals i en els àmbits de consum i serveis

DARDER ESTEVEZ, Laia <<http://orcid.org/0000-0002-3296-2349>>

Available from Sheffield Hallam University Research Archive (SHURA) at:

<https://shura.shu.ac.uk/29914/>

This document is the Accepted Version [AM]

Citation:

DARDER ESTEVEZ, Laia (2017). les llengües en els usos interpersonals i en els àmbits de consum i serveis. In: Enquesta d'usos lingüístics a les Illes Balears 2014. Anàlisi (Survey of Linguistic Uses in the Balearic Islands, 2014. Analysis). Universitat de les Illes Balears, 91-103. [Book Section]

Copyright and re-use policy

See <http://shura.shu.ac.uk/information.html>

Capítol 6 - Les llengües en els usos interpersonal i en els àmbits de consum i serveis

Dra Laia Darder
Sheffield Hallam University
l.darder@shu.ac.uk

Continguts

1. Introducció.....	1
2. Metodologia.....	2
3. Les xifres dels usos lingüístics i àmbits d'ús 2014	3
3.1 Resultats de 2014 segons edat, identitat i illa de residència	5
3.1.1 Resultats de 2014 segons edat.....	6
3.1.2 Resultats de 2014 segons identitat.....	7
3.1.3 Resultats de 2014 segons illa de residència.....	9
4. Comparativa de resultats 2004 i 2014.....	12
5. Conclusió.....	15

1. Introducció

En aquest capítol oferirem un resum dels usos lingüístics que es fan en situacions quotidianes en espais sobretot públics i de les quals típicament prenen part dos o més interlocutors, tret del cas de les interaccions per escrit. Les tretze interaccions entre parlants que tractam a continuació es poden dividir entre usos personals i comercials o de serveis: amb amics, companys d'estudis i de feina, notes personals i veïns d'una banda, i interaccions amb entitats financeres, clients, petit i gran comerç, l'administració local, autonòmica i estatal, i personal mèdic de l'altra.

Explorarem els resultats de 2014 inicialment, i tindrem en compte diferents trams d'edat poblacionals, com també l'illa de residència i la llengua d'identificació per tal de veure quins factors poden influir les diferències en la llengua d'ús, des del punt de vista de la identitat dels parlants. Dins dels resultats de 2014 també pararem atenció a tres contextos i els contrastarem. Tot i que les dades de l'enquesta són molt completes i ens deixen veure moltes possibilitats pel que fa a les característiques socials dels parlants, hem trobat que contrastar elements com ara el nivell d'estudis o la llengua que els parlants empren amb els progenitors no proporcionava dades tan indicatives com les que hem emprat.

Després de l'exploració inicial compararem els usos que s'han compilat per a 2014 que coincideixin amb les dades existents per a 2004, amb la intenció d'examinar quins usos han canviat. Pararem atenció als usos amb incidències molt baixes d'una llengua o altra, i tindrem en compte si aquests usos es produeixen en situacions en què els drets lingüístics haurien d'estar assegurats, sobretot en comparació amb la llengua amb què s'identifiquen els parlants i la seva pertinença a un grup lingüístic o altre.

2. Metodologia

Una consideració important en aquest capítol és que prendrem com a eix de referència la llengua d'identificació com a indicadora de la pertinença lingüística voluntària dels parlants, des de la qual podrem determinar si els usos públics de la llengua mantenen un patró semblant. Pensam que prendre com a referència altres indicadors mesurats, en aquest cas la llengua habitual i la llengua inicial, com també el nivell de coneixements lingüístics, poden conduir a interpretacions errònies pel que fa a la lleialtat lingüística dels parlants. La llengua habitual no ens sembla un bon indicador en el cas de persones que es troben immerses en grups socials en els quals la llengua vehicular és diferent de la llengua d'identitat, per exemple si els enquestats habitualment s'envolten de catalanoparlants però ells s'identifiquen com a castellanoparlants, o a la inversa. D'altra banda, la llengua inicial no deixa espai a considerar-ne una altra com a identitària. Si posam per cas que un castellanoparlant inicial ha adoptat el català com a llengua identitària des que era petit, però no des que començà a parlar, pensam que aquesta dada és més representativa que no destacar la llengua materna, la qual pot coincidir o no amb la pertinença identitària de la persona en l'actualitat per la manera com s'ha socialitzat. Consideram que la identitat pot ser mutable, que va més enllà de marcs essencialistes, i que és una conclusió a la qual arriben els parlants conscientment o inconscientment per qüestions de pertinença o lleialtat. D'aquesta manera, la llengua d'identificació s'emprarà com a barem per a comparar en quina mesura els usos lingüístics reflecteixen com els parlants recorren a una altra llengua per tal de dur a terme intercanvis comunicatius. Si hi ha prou desnivell entre la llengua d'identificació i d'usos, aleshores ens podríem trobar davant d'un cas de situació de desavantatge cap a la població que no s'expressa en la seva llengua identitària, malgrat les disposicions legals, o de polítiques lingüístiques que cal revisar.

Els enquestats tenien l'opció de contestar de la manera següent. Cal tenir en compte, però, que per a l'opció de català els enquestadors varen modificar aquesta nomenclatura per

mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterer, segons l'illa **NO. SEGONS LA DENOMINACIÓ EMPRADA PER L'ENQUESTAT**. Hem posat les abreviatures que emprarem al llarg del capítol entre parèntesi.

- Només en català (Ncat)
- Més en català que en castellà (Mcat)
- Igual en català que en castellà (Icc)
- Més en castellà que en català (Mcast)
- Només en castellà (Ncast)
- Altres situacions (AS)

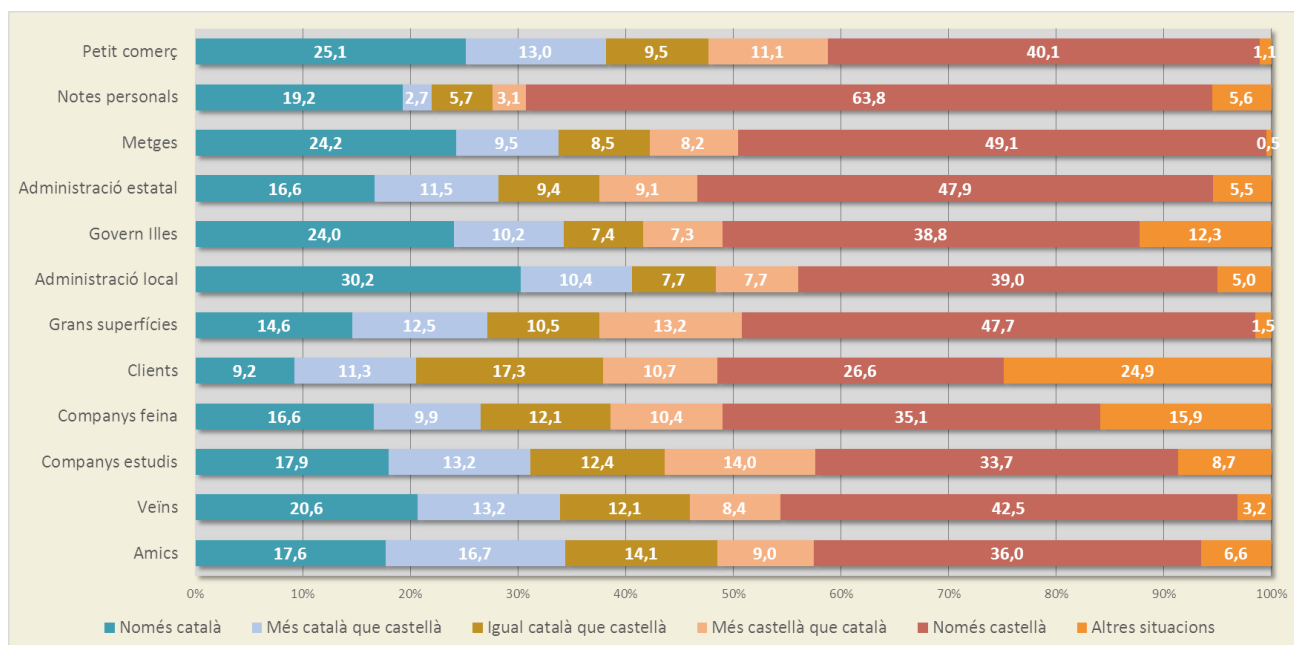
Per tal de fer referència a les situacions en què els enquestats s'expressen només i majoritàriament en català, o en què els enquestats s'identifiquen només o majoritàriament en català, emprarem l'abreviatura NMcat. Emprarem NMcast en els casos en què només es parla en castellà, o en què els parlants s'hi identifiquen majoritàriament.

A més del recompte de respostes, s'han desenvolupat dos tipus de tests estadístics quan ha calgut comparar valors. En donarem la informació pertinent quan escaigui.

3. Les xifres dels usos lingüístics i àmbits d'ús 2014

El gràfic 6.1 mostra un resum de les respostes obtingudes, les quals més endavant dividirem per tal de distingir-hi respostes segons edat, residència i identitat. Aquesta divisió ens permetrà de veure com interactuen diferents membres de la societat balear pel que fa a la llengua emprada.

Gràfic 6.1 Resultats generals usos lingüístics

Un cop d'ull general al gràfic ens permet distingir a grans trets quins són els percentatges d'ús de la llengua catalana, de blau fosc i blau clar per a Ncat i Mcat, respectivament; castellana, de groc i vermell per a Ncast i Mcast, respectivament; altres situacions, de color verd; igual en castellà i català, de color gris. Els codis de llengua i de color seran constants al llarg del capítol.

En general, els resultats de l'enquesta mostren que no hi ha cap ús dels usos en què la llengua catalana sigui majoritària, fins i tot si s'hi inclouen els resultats NMcat. El percentatge màxim que assoleix és de 40,6% amb l'administració local, i el mínim és de 20,5%, amb clients. Si tenim en compte que el nivell d'identificació amb la llengua catalana a les illes Balears se situa en un màxim de 45,1%, observem que el comportament dels parlants en interaccions socials mai no sobrepassa aquesta xifra, és a dir, que la tria de llengua està supeditada a dinàmiques socials o ideologies lingüístiques que no n'afavoreixen l'ús. D'una banda, això implica que l'ús no s'emmiralli en les característiques de la identitat de la població, atès que l'ús del castellà supera sovint el 51,6% de població que s'hi identifica, i de l'altra que els catalanoparlants empren la llengua castellana en major mesura que els castellanoparlants empren la llengua catalana. En cadascun dels casos la llengua castellana s'erigeix com a dominant, i és la llengua a què recorren els parlants al·lòfons en la majoria dels casos, com veurem més endavant.

En el resum podem apreciar contrastos entre els usos segons el context, atès que n'hi ha que presenten divergències en la llengua emprada. La categoria en què la llengua catalana s'empra en un percentatge més alt és en l'administració local, amb un ús combinat de NMcat

de 40,6%, proporció que s'apropa al percentatge de població que s'identifica com a catalanoparlant. Aquest percentatge no es reflecteix al Govern de les Illes Balears, amb un 34,2%. Més enllà del govern insular, si comparam els usos de l'administració autonòmica amb l'estatal emprant el test de McNemar, veim que l'any 2014 l'ús del català és significativament superior per a MNcat en les relacions amb el govern insular (34,2%) que no amb el govern estatal (28,2%). Això podria ser indicatiu de limitacions que el govern central té a les Illes Balears ~~té~~ a l'hora de reflectir la realitat lingüística dels parlants illencs, les quals també es podrien discernir, tot i que en menor mesura, en el govern autonòmic.

L'ús del català amb clients i usuaris baixa a un 20,5% en NMcat, un desnivell important entre la configuració identitària de la població i les oportunitats que té aquesta d'expressar-se en la seva llengua en transaccions comercials. Tanmateix, reconeixem que dels usos amb els clients i usuaris obtenim una resposta esbiaixada atès que, presumiblement, s'hi inclouen els usos amb turistes i visitants, vist l'augment en l'ús d'altres llengües. L'ús del castellà també minva en aquest context, i se situa en 37,3% NMcast, quan la població que s'identifica com a castellanoparlant és de 51,6%. Pel que fa a la comparació entre els usos amb amics i companys de feina, observam que existeix un ús significativament superior (test de McNemar) de MNcat en les relacions amb els amics (34,4%) que a la feina (25,2%) entre els enquestats que estan o han estat en actiu. Aquesta dada podria ser indicativa d'un protagonisme minoritzat de la llengua catalana en contextos laborals.

Les dades pel que fa a les grans superfícies no es poden menystenir, atès que el nombre d'usuaris que s'expressa en NMcat a supermercats i hipermercats és de 27,1%, xifra que dista 18 punts de la llengua identitària. L'ús de NMcast en aquests contextos és de 60,9%, xifra que supera amb escreix la identitat castellanoparlant, i que implica que la població recorre al castellà per a comunicar-se en aquests espais. La situació millora en el petit comerç, on la xifra augmenta en onze punts fins a 38,1%. Segons el test de McNemar, l'ús del MNcat és significativament superior al petit comerç, per la qual cosa podríem especular com a factors de l'augment de l'ús que els parlants coneixen els botiguers, o bé que se senten més còmodes en ser un comerç de proximitat, i no es troben en una situació de vigilància.

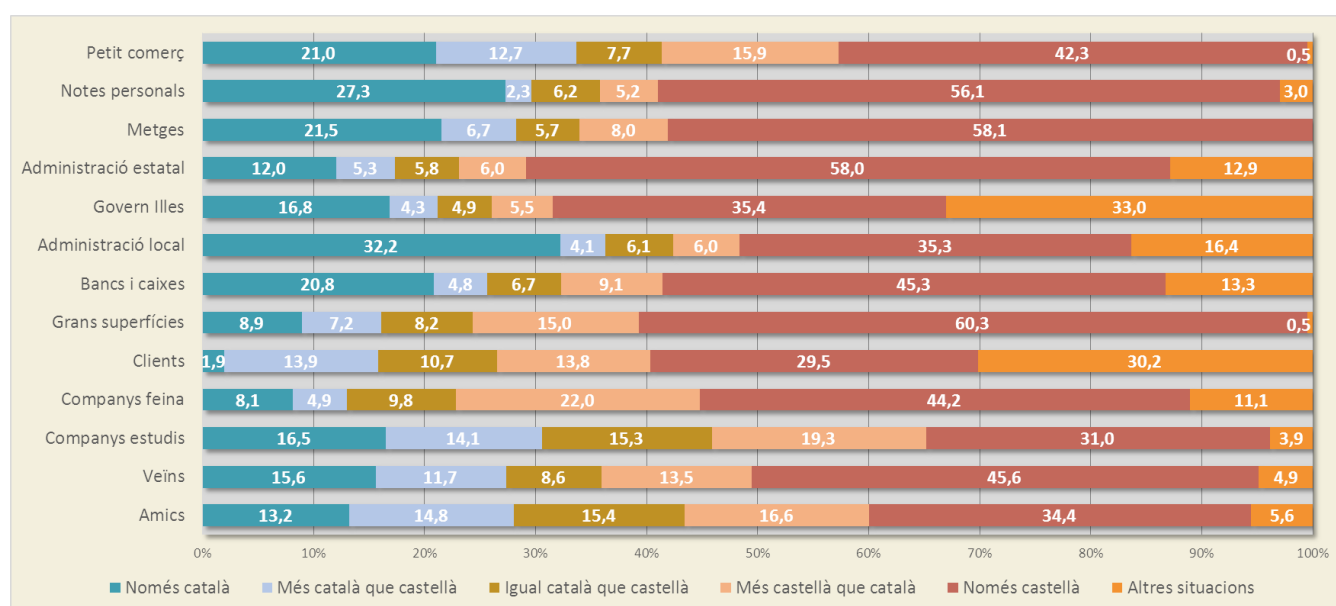
3.1 Resultats de 2014 segons edat, identitat i illa de residència

A continuació presentam els resultats de l'EULIB 2014, els quals observarem segons alguns perfils d'edat, lloc de residència i identitat, i ens oferiran una visió sobre com s'efectuen els intercanvis lingüístics estudiats segons les característiques de la població.

3.1.1 Resultats de 2014 segons edat

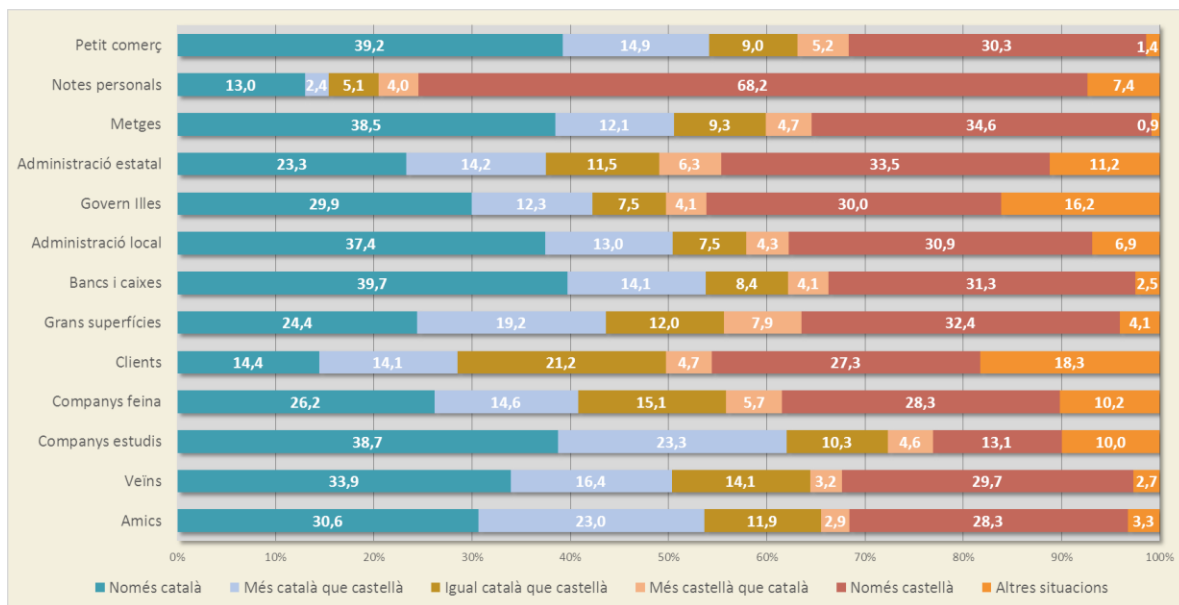
Tot i que hem tingut en compte quatre trams d'edat per als nostres resultats, destacarem aquí els usos que es desenvolupen entre el jovent, de 15 a 29 anys, i la població major de 65 anys, atès que s'hi observen unes diferències notables pel que fa al manteniment de llengua. Com veurem, el grup de parlants que empra el català en major mesura segons l'edat són la generació d'edat més avançada, nivell que minva progressivament com més joves són els parlants. El grup de 15-29 anys és representatiu per la reducció de l'ús que fa del català malgrat que els parlants d'aquesta franja de 15 a 29 anys s'identifica com a catalanoparlant en un 38,1% (o 44,7% si tenim en compte Icc). La població major de 65 anys s'identifica com a catalanoparlant en un 54,3% (o 60,4% si tenim en compte Icc).

Gràfic 6.2 Resultats usos segons el tram d'edat 15-24 anys

Com s'observa en aquest gràfic, els usos en NMcat en cap cas no arriben a la xifra identitària dels parlants d'aquestes edats, i només hi ha quatre usos que superin la xifra de 30%. Aquests tres usos són en el petit comerç, l'administració local, els companys d'estudi i els veïns, mentre que la resta d'usos són inferiors. La dominància dels usos en castellà sembla més acusada tot i que, pel que fa a la llengua escrita, aquest grup empra la llengua catalana gairebé en un 30%, xifra que supera els resultats generals, i que podríem atribuir a l'ensenyament del català en el sistema educatiu.

Gràfic 6.3 Resultats usos segons la població major de 65 anys

Entre els majors de 65, l'ús de NMcat arriba o supera el 50% en set usos, i només baixa del 30% en les notes personals i les relacions amb els clients. És en les relacions amb els companys d'estudi en què la xifra s'alinea amb la identitària, possiblement perquè el català era la llengua de vehicular amb els companys de l'escola, malgrat que no ho fos de l'educació.

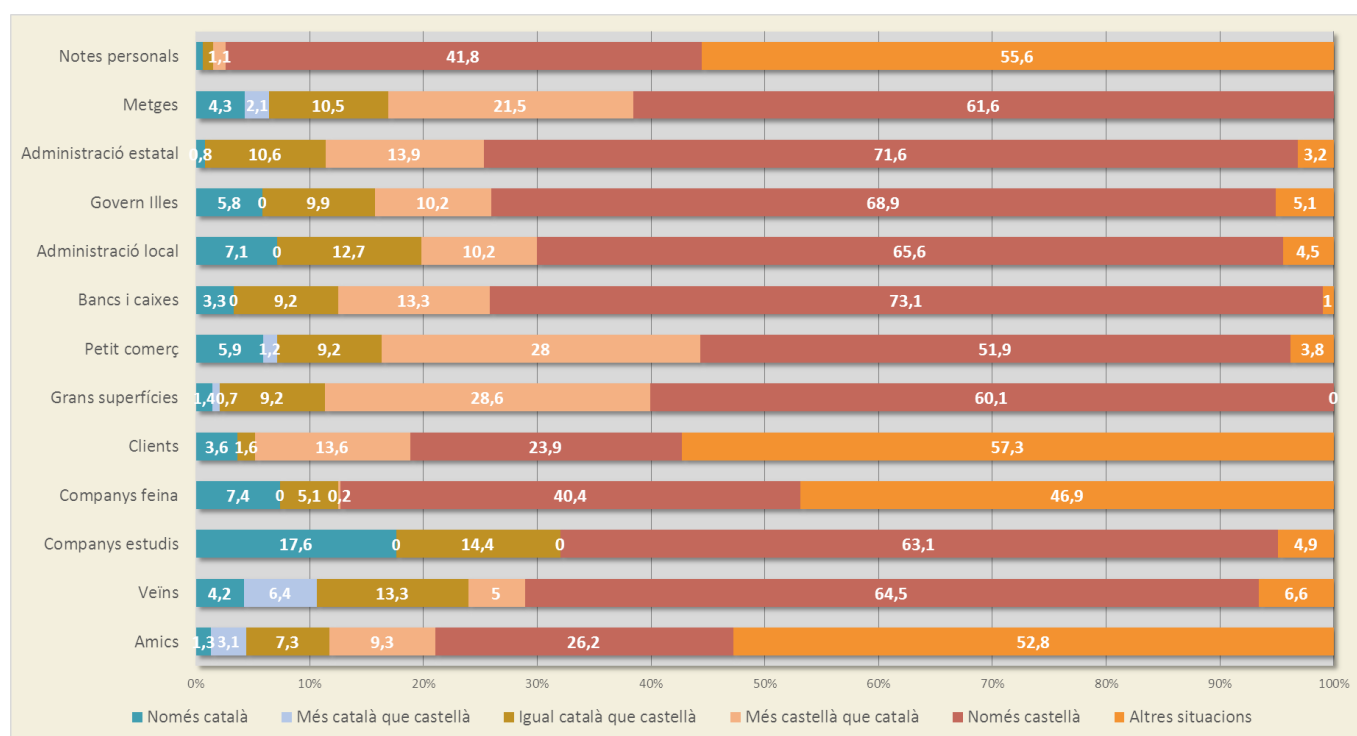
Amb aquests resultats, concloem que és el grup més jove el que més fàcilment empra la llengua castellana en els usos esmentats. Els majors de 65 anys són els qui més freqüentment s'identifiquen com a catalanoparlants, i sembla que mantenen aquesta llengua en les seves interaccions. És per això que, per als joves, potser cal cercar les raons de la minva de l'ús de la llengua en hàbits de socialització tant a la feina, en l'educació i al carrer, com a través dels mitjans de comunicació, de visibilitat de la llengua i dels seus parlants, i d'ideologies lingüístiques, més que manca de sentiment de pertinença a aquesta.

3.1.2 Resultats de 2014 segons identitat

En aquest apartat tindrem en compte com es desenvolupen les interaccions entre els parlants segons la seva identitat lingüística. Com hem esmentat més amunt, valorem la identitat dels parlants per sobre de quina és la seva llengua inicial o habitual, atès que la identitat és una pertinença sovint conscient, i mutable. De fet, la identificació dels parlants com a catalanoparlants (40,5%) supera en nombre la població que declara el català com a llengua inicial (37,9%) i la població que té el català com a llengua habitual (36,8%), i això implica la pertinença voluntària com a catalanoparlants de parlants inicials d'altres llengües, tot i que és probable que existeixin casos diversos que caldria investigar futurament.

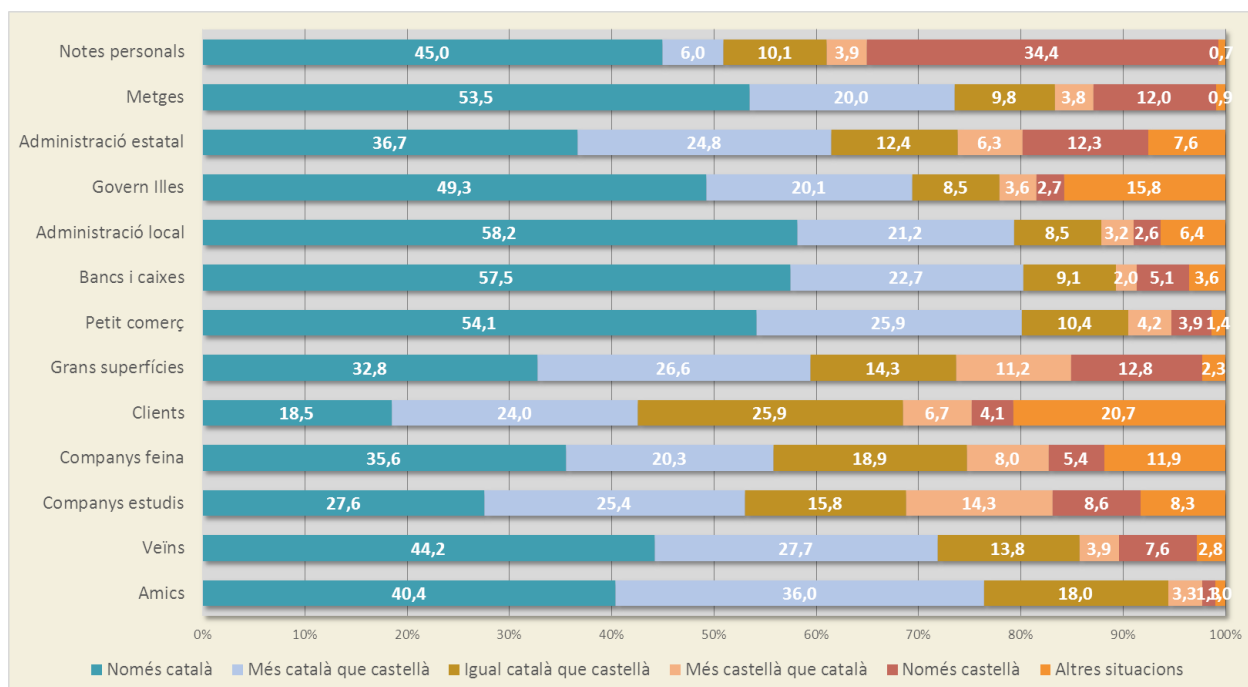
És necessari comprovar, com hem deixat entreveure més amunt, com les interaccions que es fan en NMcat no reflecteixen el percentatge de la població que s'identifica com a catalanoparlant, la qual cosa provoca un canvi de llengua, majoritàriament a l'espanyol. Les interaccions en castellà superen el nombre de persones amb identitat castellanoparlant, fet que implica que parlants de català o al·lòfons inicials recorren al castellà, i això és precisament el que podem veure en els gràfics 6.4, 6.5 i 6.6. Les interaccions dels enquestats que s'identifiquen com a al·lòfons es fan majoritàriament en castellà, evidenciant així que la llengua catalana roman en un segon pla en la socialització.

Gràfic 6.4 Resultats usos segons la població que no s'identifica com a catalanoparlant ni castellanoparlant

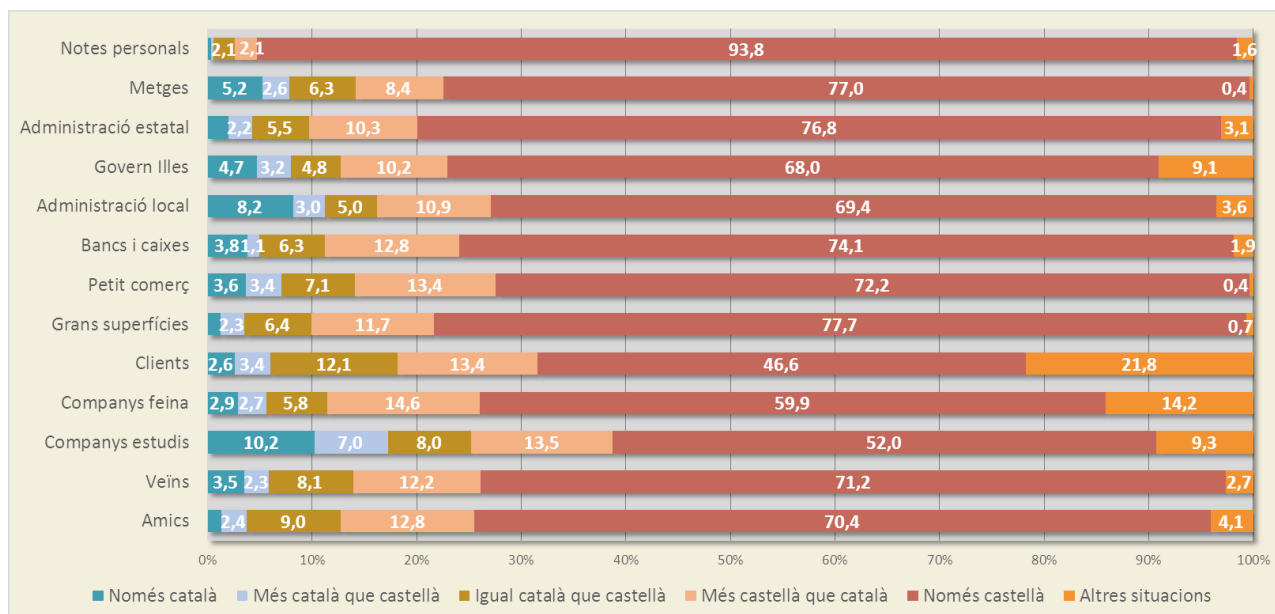

Segons aquest conjunt de **gràfics**, podem veure com la majoria dels canvis que es fan a una llengua que no és la identitària es fan en direcció al castellà. Si prenem per cas un dels usos més alts de llengua catalana per als qui s'identifiquen com a castellanoparlants, el de la relació amb els companys d'estudi, l'ús del català arriba al 17,2%. Si observem el cas contrari, la població que s'identifica com a catalanoparlant emprà el castellà en un 22,9% a NMcast. Cal fer notar, a més, com els valors d'Icc són més alts per als catalanoparlants que per als castellanoparlants.

Gràfic 6.5 Resultats usos segons la població catalanoparlant

Gràfic 6.6 Resultats usos segons la població castellanoparlant

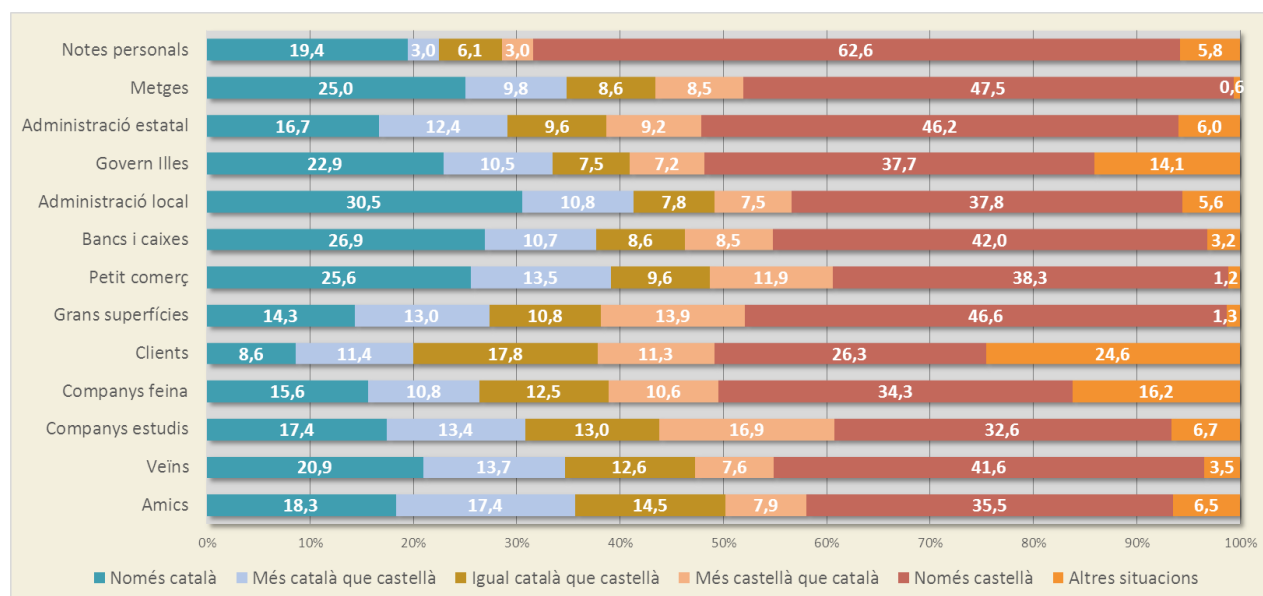

3.1.3 Resultats de 2014 segons illa de residència

Pel que fa al lloc de residència dels parlants, podem afirmar a grans trets que l'indret on els usos del català són més elevats és l'illa de Menorca, mentre que els usos més elevats de castellà es registren a Eivissa i Formentera. Els usos a l'illa de Mallorca se situen en un terme mitjà, i s'han tingut en compte de manera general, tot i que en l'enquesta es recolliren dades que separaven Palma de la resta de l'illa que alhora mostren discrepàncies segons la zona. En general, a l'àrea de Palma es registren dades inferiors pel que fa a l'ús del català, però hem considerat que una visió global per illa ens seria igualment útil, donada la creixent diversitat

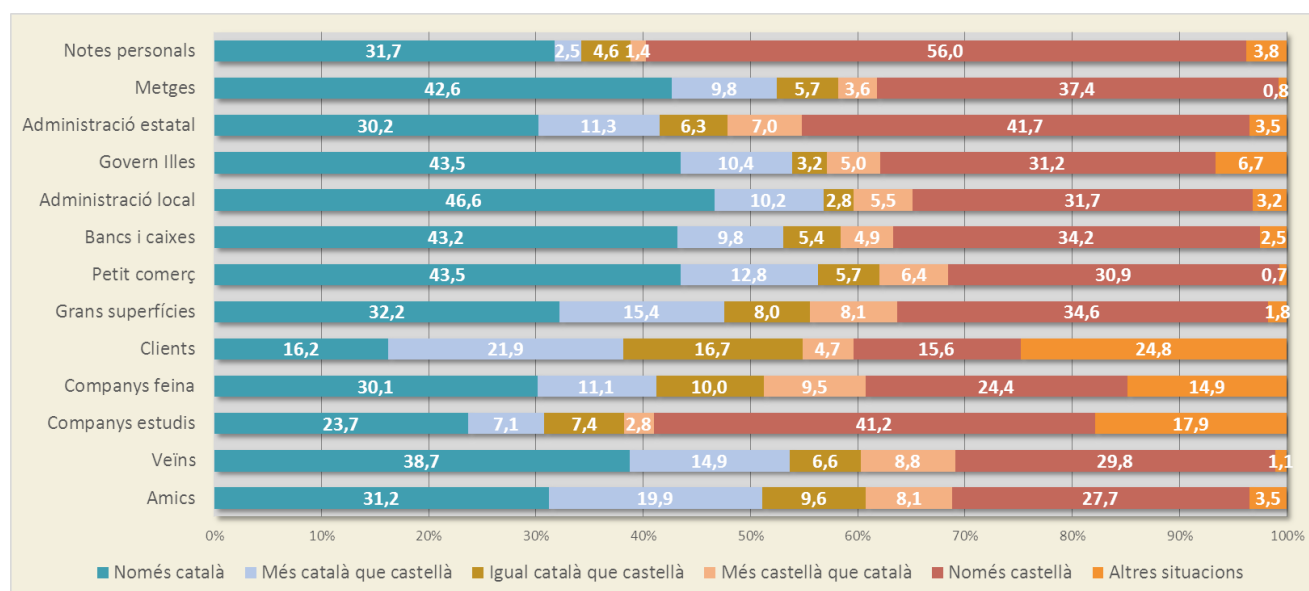
de població que viu a la resta de Mallorca, i que no es concentra únicament a Palma. Pel que fa als usos de MNcat i MNcast segons les illes, només podem conjecturar que hi ha una correlació entre el nivell d'identificació de la llengua catalana i l'ús que se'n fa.

Gràfic 6.7 Usos a l'illa de Mallorca

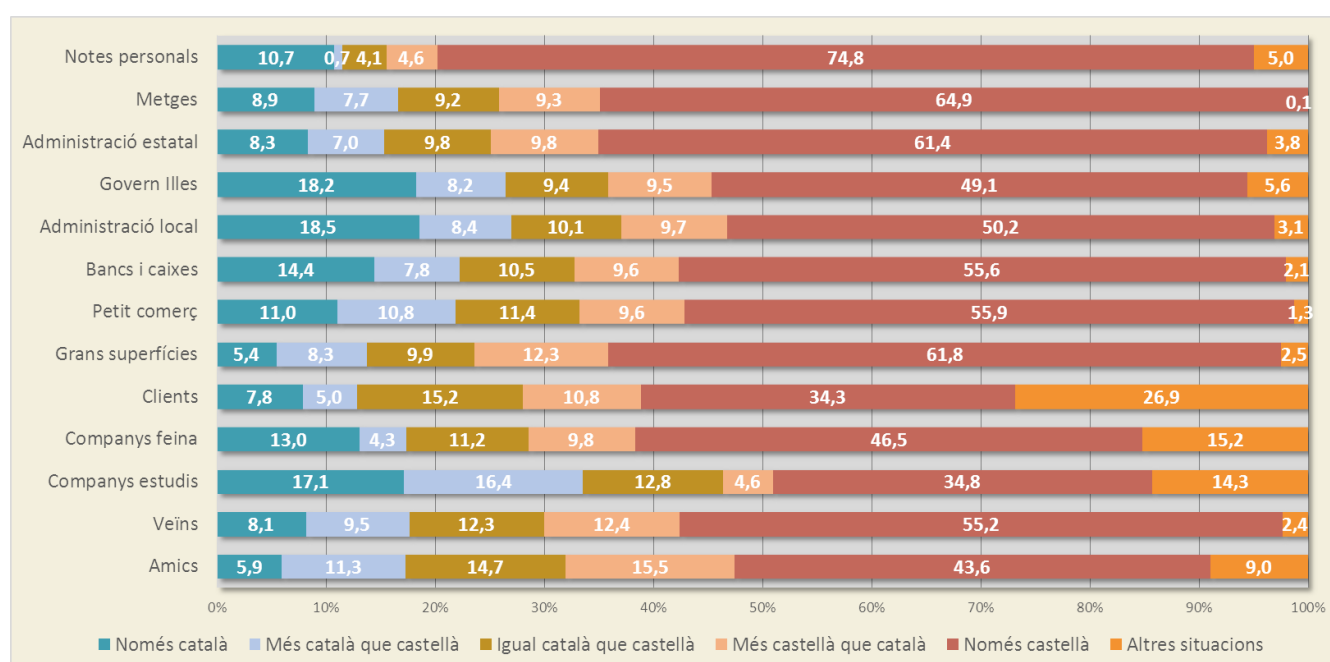
Començant per l'illa de Mallorca, on el nivell d'identificació general amb NMcat és de 41,3%, l'ús de NMcat només arriba a aquesta xifra en els usos amb l'administració local. Aquest alineament ens fa pensar que l'administració local ofereix un bon servei als ciutadans a l'illa de Mallorca pel que fa a la representativitat de la seva identitat lingüística, tot i que es detecta, en la resta d'usos, que hi ha desnivells entre la llengua d'identificació i l'ús públic que se'n fa. Això indicaria una minorització de la llengua catalana.

Gràfic 6.8 Usos a l'illa de Menorca

A l'illa de Menorca, on la identificació amb la llengua catalana és la més alta d'ambdós l'arxipèlags, amb 54,0%, els usos registren un alineament amb aquest percentatge en sis contextos, mentre que els altres set van en favor de l'ús de la llengua castellana. Sobta que la relació amb els companys d'estudi es faci majoritàriament en castellà, en un context en què la llengua d'immersió és el català, mentre que la relació amb els amics es desenvolupi sobretot en català.

Gràfic 6.9 Usos a Eivissa i Formentera

Els resultats de la situació a Eivissa i Formentera són predictibles si tenim en compte que només un 28,0% de la població s'identifica com a NMcat, i un 60,3% com a NMcast. Així i

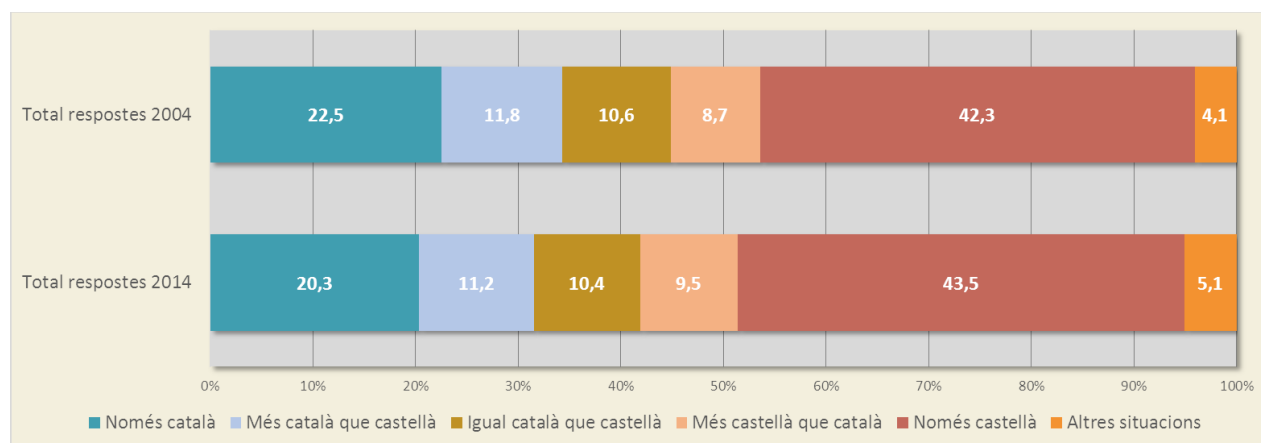
tot, els usos NMcat es produeixen en una mesura inferior a aquesta xifra, i només la superen en el context educatiu. L'ús de NMcast és majoritari per a tots els usos, alguns molt per sobre del 60,3% de la població que s'identifica com a castellanoparlant, com són les grans superfícies.

4. Comparativa de resultats 2004 i 2014

La tendència general en observar els resultats de l'enquesta d'usos lingüístics de 2004 i els de 2014 indica un descens general en els usos en català, la qual cosa repercuteix en un ascens en els usos en castellà, però també un augment de l'ús d'altres llengües en menor mesura. Cal fer notar que no totes les categories d'ús que formaren part de l'enquesta de 2014 tenen correspondència amb els resultats de 2004, i és per això que analitzarem només les respostes que s'obtingueren en ambdues enquestes.

En el gràfic 6.10 podem veure un resum que il·lustra el descens que ha patit l'ús del català en situacions de comunicació personal, comercial i de serveis. L'anàlisi de les dades estipula que la probabilitat que la població balear empri la llengua catalana l'any 2014 ha baixat un 8,9% en la totalitat dels intercanvis pel que fa a 2004 ($p < 0.001$ prova Khi-quadrat de Pearson).

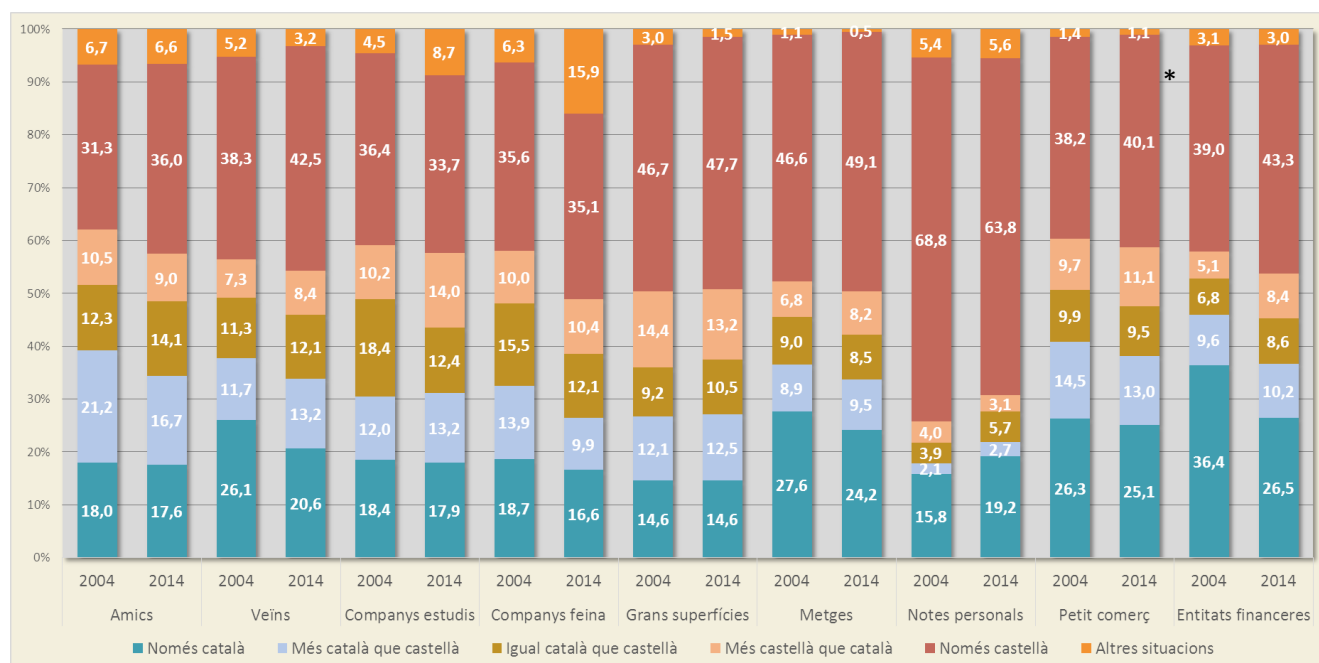
Gràfic 6.10 Resum dels resultats usos 2004 i 2014

Com s'aprecia, les dades apunten un descens general de l'ús del català, el qual és significatiu en els casos que exposarem a continuació. En tots els casos, l'augment poblacional que emprava preferentment el castellà podria ser una explicació d'aquest canvi, juntament amb altres factors que esmentarem quan sigui el cas. Pel que fa a l'anàlisi estadística, les dades categòriques de les enquestes de 2004 i 2014 s'han dicotomitat en dos grups per a cada pregunta. Es considera que els enquestats que respongueren NMcat afavoreixen l'ús del

català, mentre que es considera que la resta d'enquestats no l'afavoreix. S'ha calculat un valor combinat en la suma de les respostes a totes les preguntes en el gràfic 6.10. En l'anàlisi de cada categoria hem aplicat una prova de Khi-quadrat de Pearson per tal de comparar les proporcions dels qui afavoreixen l'ús del català d'ambdues enquestes. El nivell de significació observat s'accepta a $p < 0,05$. A més, s'ha calculat el risc relatiu per tal que quantificar la diferència entre les enquestes.

Gràfic 6.11 Comparació resultats d'usos lingüístics 2004 i 2014

La comparativa que s'observa en el gràfic 6.11 indica que l'ús del català ha romàs igual o bé ha baixat entre 2004 i 2014, tot i que hi ha una única excepció que ha revelat un ascens en l'ús del català: la llengua escrita. La població l'any 2014 és un 21,9% que propensa a emprar la llengua catalana per a notes personals, guanys que podriem vincular a la proliferació de serveis de missatgeria instantània a través dels mòbils, l'augment de l'ús de les comunicacions electròniques i de les xarxes socials, algunes de les quals no existien l'any 2004, com ara Twitter, Facebook, Whatsapp i tantes altres. Tanmateix, malgrat l'augment d'ús de NMcat, el qual registra un percentatge global de 21,9%, la xifra dista notablement del percentatge de població que afirma saber escriure en català (60,0%) i que s'identifica amb la llengua catalana (45,1%). D'aquesta manera, els guanys són importants però partien d'una xifra prou baixa l'any 2004. Cal tenir en compte que l'ús de NMcast per a les notes personals se situa en 66,9%, molt per sobre de qualsevol altra opció i identitat.

* $p < 0,05$
 ** $p < 0,005$
 *** $p < 0,001$
 n/s canvis no significatius

Pel que fa als usos en què la llengua catalana s'ha emprat de manera equiparable entre 2004 i 2014 hi ha les grans superfícies comercials, el petit comerç i les comunicacions amb els companys d'estudi.

Per a la resta d'usos, tots registren un descens en la propensitat dels parlants d'emprar la llengua catalana. És el cas de les relacions amb establiments financers, personal mèdic, les relacions laborals, amb els amics i amb els veïns. En el cas de les entitats financeres, els habitants de les illes són menys propensos a parlar en català, NMcat, en un 20,2%, xifra que supera els altres contextos en què l'ús de la llengua catalana s'ha reduït. El canvi de fesomia de les entitats financeres arran del clima econòmic de 2008 ençà és possible que hagi influït en aquest sentit, amb la desaparició de les caixes d'estalvis locals en favor de conglomerats estatals que podrien no haver prioritzat la proximitat amb els clients autòctons com era el cas antany.

Pel que fa al personal mèdic, la població de les illes Balears és un 7,7% menys propensa a fer ús del català l'any 2014. Cal esmentar que aquest és un context en què la llengua catalana no ha estat un requeriment per als treballadors, malgrat que el servei mèdic és parcialment públic i competència del Govern de les Illes Balears.

Una altra xifra que ha canviat és la de l'ús lingüístic entre els companys de feina. La població l'any 2014 és un 18,8% menys propensa a emprar la llengua catalana que en la dècada anterior en contextos laborals. Entre amics, un 12,3% menys propensa a fer ús de la llengua catalana per a relacionar-se. Amb els veïns, la població és un 10,4% menys propensa a fer ús de la llengua catalana que l'any 2004. Ens sembla que una explicació probable és, com esmentàvem més amunt, l'augment de la població nouvinguda que se socialitza en castellà, tant si és de la resta de l'Estat o hispanoparlant, com al·lòfona.

És més que probable que el canvi que ha experimentat la societat illenca en deu anys hagi alterat els patrons lingüístics social registrats l'any 2004, els quals provoquen una marginació creixent de la llengua catalana. La xifra d'habitants que s'identificava com a catalanoparlants era de 49,5% l'any 2004, si tenim en compte tant els parlants catalanoparlants com els que afirmen tenir la llengua catalana i castellana com a identitàries. És evident que es fa necessari dissenyar polítiques lingüístiques i disposicions legals per tal de redreçar aquests desequilibris pel que fa la població autòctona i l'arribada de nouvinguts al·lòfons. Entenem que aquesta és una tasca molt complexa i que passa per la revalorització de la llengua local, però també per la creació de garanties legals que assegurin els drets lingüístics de la llengua

minoritzada, i una revisió de les ideologies lingüístiques que es troben rere de la substitució lingüística.

5. Conclusió

Un cop establerta una descripció de la situació dels usos lingüístics a les Illes Balears l'any 2014, ens sembla adient afirmar d'una banda que la llengua catalana ha patit un retrocés pel que fa a les xifres de 2004, i de l'altra que les comunicacions públiques en català es duen a terme en una proporció menor de la qual la podríem esperar si la població emprés la seva llengua d'identificació. Sembla que l'estatus de la llengua i la manera com les administracions, institucions i empreses la requereixen i l'ofereixen podrien tenir una influència sobre aquests patrons, els quals caldria investigar amb més deteniment.

Futures polítiques lingüístiques que vulguin redreçar el desequilibri entre la identitat dels parlants i les oportunitats que tenen d'emprar la llengua han de centrar-se en diversos punts, els més importants dels quals són el prestigi i validesa de la llengua. Caldria investigar la vulnerabilitat que senten els parlants a l'hora d'emprar la seva llengua de manera pública, i si aquesta vulnerabilitat funciona en detriment de la seva identitat. Tot i que el nombre de nouvinguts en els darrers 10 anys no és gens menyspreable, cal fer una recerca més exhaustiva de les raons que motiven la pèrdua d'usos en llengua catalana entre el jovent, sobretot si tenim en compte que l'escolarització es fa sobretot en català. Per tant, una hipòtesi que s'hauria de testar és la percepció del valor de la llengua autòctona, com també l'impacte que té la manca de lleis que la protegeixin, manca de referents, de visibilitat i d'oferta televisiva en català, o la minva dels espais públics en què es parla sense conflicte lingüístic.